

Jusque-là

Le Fresnoy Studio National des Arts Contemporains

een tentoonstelling over grenzen en wat “erna”

1.

Tourcoing is een desolate Franse grensstad waar Belgen graag water en wijn kopen en vergeten dat er aan deze grens heel wat te beleven valt dat het niveau van ons aanbod minstens naar de kroon steekt. Het LAM in Villeneuve-d'Ascq beschikt over een prima vaste collectie moderne kunst, een prestigieus tijdelijk expo-programma met onlangs spraakmakende tentoonstellingen van de vergeten Italiaanse schilder Giorgio Griffa en Paul Klee en eens buiten is het in de museumtuin genieten van toppers zoals Calder, Picasso en Richard Deacon.

2.

De verborgen parel in deze streek bevindt zich in Tourcoing waar de indrukwekkende Studio National van architect Bernard Tschumi is te vinden met een hoogstaand expo-beleid geflankeerd door een residentie voor 40 studenten-kunstenaars die kunnen gebruik maken van de meest geavanceerde productie-middelen.

Het grenst aan het ongelooflijke wat hier de meest uitmuntende studenten kunnen produceren met de nadruk op de creatie van bewegend beeld. De kwaliteit op het vlak van toepasbaar geluid en beeld en de productionele nuances er tussenin zijn ronduit indrukwekkend.

Uiteraard wordt op zo een plek goede kunst geproduceerd en wordt de lat van de inkomende studenten heel hoog gelegd. Deze post-academische studio wordt zoals het in ons land geplaagde HISK in Gent niet gesubsidieerd door het onderwijs maar door het ministerie van Cultuur.

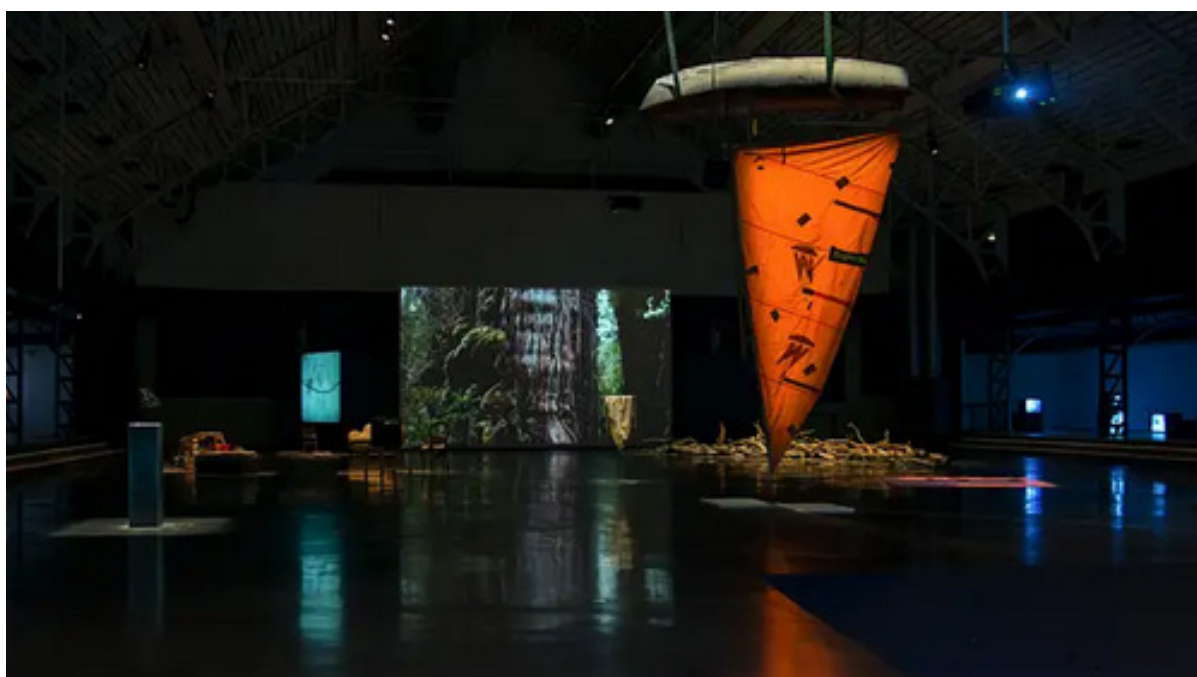
Dit soort residentie is geen onderwijs-instelling maar een plaats waar reeds afgestudeerde kunstenaars kunnen excelleren dankzij de (dure) technische ondersteuning, reflectie via toonaangevende kunstenaars en denkers én een aanwezig internationaal netwerk.

3.

De expo Jusque-là is gebaseerd op het verrassende werk van een ex-resident de Chileense kunstenaar Enrique Ramirez (1979). Zijn werken maken het hart uit van de tentoonstelling en worden prachtig gecontextualiseerd met kunst afkomstig uit de fabuleuze collectie van de luxe-goederen producerende miljardair Francois Pinault.

De tentoonstelling speelt zich af in de verduisterde centrale hal waar geen wild wall is te bespeuren. Een kleiner deel met intiemer werk speelt zich af in een kleine ruimte die eerder doet denken aan een (betere) galerie.

Wie nog steeds denkt dat een goed overwogen groepsexpo geen 'energie' kan opleveren moet maar dringend deze wel overdachte presentatie aan den lijve ondervinden.

**Exposition Jusque-là_Le Fresnoy-Studio national et Pinault Collection_2022
©Dmitri Makhomet**

4.

De kunstenaar Enrique Ramirez geflankeerd door Pascale Pronnier en Caroline Bourgeois wisten een concept te bedenken waarin alle werken hun autonome zelfstandigheid behouden en tegelijk een knipogende dialoog met elkaar aangaan. De werken lichten broos en getemperd op in de duistere ruimte; hier geen sprake van theater of spektakel maar van een ingenieuze samen-hang en 'zang' van werken met grote zeggingskracht waarin een méérwaarde wordt gecreëerd door elkaars nabijheid.

5.

Het werk van van de veelzijdige Enrique Ramirez is alvast een heuse ontdekking temeer omdat er heel wat uiteen-lopend werk van hem is opgenomen. Aan de inkom-balie is een blauw neon-tekstwerk te lezen: "Om een tuin te maken hebben we een stukje grond en de eeuwigheid nodig". Een poëtisch-politieke verwijzing naar de oceaan en de algemene omgang van de mens met de natuur. Wat verder is zijn "Wind Project" opgesteld in de vorm van een mix-tafel die instant het geluid weergeeft dat zich voordoet op de Noord- en Zuidpool. De techniek staat er; de natuur navigeert het geluid en omarmt de wereldbol.

Het is merkwaardig hoe vaardig Enrique Ramirez de grenzen oversteekt van de ene naar de andere realiteit, de centrale gedachte in deze hartverwarmende tentoonstelling.

Zijn video "Alerce" toont in opgaande orde het beeld van de oudste boom van Zuid-Amerika – niet minder dan 3600 jaar oud. De indrukwekkende reis op dit boom-monument dat zich bevindt in Chili is niet alleen een indringende kijk op de interne bio-diversiteit van de deze boom maar maakt ook ons tijdbesef reëel als een symbolisch hard luidende echo over het recente tragische omhakken van waardevolle wouden dat het mondiale eco-evenwicht meer dan bedreigt.

6.

Vlaktbij deze monumentaal geprojecteerde 'tijd-bo(o)m' is het absolute meesterwerk te (her)ontdekken van Danh Vo, "Log Dog" uit 2013.

Takken uit de omgeving van zijn huis in Mexico onthullen tal van kunstzinnige ingrepen/montages waarin zelfs delen van een 17e eeuwse Christus-figuur op die banale takken zijn aangebracht.

De titel verwijst naar een instrument gebruikt bij de bosbouw en zet de toon aan van een kunstwerk dat heel langzaam zijn inhoud prijs geeft als een suite van een mini-beeldtaal die als in een jo-jo-beweging van gedachten en mijmeringen de tijd een hak zet.

Dit werk alleen is al een verplaatsing waard naar Tourcoing. Het vloerwerk "Log Dog" ligt precies in het verlengde van de video-projectie "Alerce" en dat brengt een weergaloze spanning teweeg.

7.

De Braziliaan Paulo Nazareth wandelde in 2011 en 2012 van Brazilië naar New-York en fotografeerde zich tijdens deze lange mars alleen met soldaten of met de lokale bevolking.

Toen wandelend zonder papieren of officiële documenten verbond hij zijn Braziliaanse favela met New-York en 'her-liep' hiermee als het ware de pijnlijke geschiedenis van de slavernij.

In Le Fresnoy wordt een reeks foto's getoond van deze bijzondere wandeltocht die vandaag zonder papieren niet meer zou kunnen. Het andere werk van Paulo Nazareth was bedoeld voor de Biënnale van Venetië (2013) waarin een groot aantal koopwaren als een verdichte installatie op de grond staan uitgestald met een productnaam die begint met "San, Santa, Saint ..".

Verkopen en winst maken op basis van religieuze verwijzingen waarmee de kunstenaar ook de verdrijving aan de kaak stelt van de Guarani-Kaiowa bevolking in het zuiden van Brazilië. Door het massaal kappen van wouden voor gronden van nieuwe (rendabele) plantages, overleven zij nu langs de autosnelwegen en worden zij er door de politie opgejaagd.

Koop het straf bijgaand boekje (2 euro) en meteen levert dat een kop warme koffie op voor mensen in de buurt van Le Fresnoy.

8.

Op dit soort tentoonstellingen kom je oog in oog met de betere werken die op de grote tentoonstellingen en biënnales worden gepresenteerd en die nadien terecht komen in grote collecties zoals die van Pinault. En ja, Francois Pinault koopt niet alleen de gevestigde namen maar ook via vroege scouting ... het werk van ondermeer Nina Canell, Lucas Arruda, Yael Bartana en Daniel Steegmann wiens verstilde film "Phasmides" wandelende takken, de abstractie van een aantal twijgen ziels-mooi in beweging brengt.

De tentoonstelling Jusque-la is zonder meer een lust voor oog en geest; wordt zeer goed begeleid met publieksvriendelijke brochures en bruikbare informatie en (zelfs) de catalogus is ook een aanrader (32 euro).

De tentoonstelling loopt nog tot 30 april 2022 van woensdag tot zondag (14-19)